

Statusrapport berekraft 2019

LINGALAKS

LINGA
LAKS

SALMON GROUP

VI ER EIN DEL
AV
SALMON GROUP

INNLEIING	6
Om Lingalaks	6
Sunn ressursforvaltning og transparente prosessar	7
KVA ER STATUS FOR LINGALAKS?	8
METODE OG MÅL	9
Korleis berekne eit miljøavtrykk?	9
Kor stort miljøavtrykk har produksjon av laks og aure?	12
Respekt for havet, menneska og miljøet	13
MILJØ	16
Strategi for innkjøp	16
Dyrevelferd	18
Utviklingsprosjekt og teknologiutvikling	18
Fôr – det viktigaste	19
SAMFUNN	20
Arbeidsplassen, etikk og anti-korrupsjonsarbeid	20
Miljø og nærmiljø	20
ØKONOMI	22
AVSLUTNING	22
Lingalaks fremover	23

OM LINGALAKS

Lingalaks er eit havbruksselskap som driv matfiskproduksjon av laks og aure. Selskapet har sin produksjon i kommunane Kvam, Kvinnherad, Radøy og Bømlo i Vestland Fylkje, samt Karmøy i Rogaland Fylkje. Selskapet har ni konsesjonar og to visningskonsesjonar fordelt på totalt 16 lokalitetar. Seks av konsesjonane er knytt til produksjonsområde 3 (PO3) og tre konsesjonar er knytt til PO4.

Dei to visningsanlegga ligg i Hardanger og på Radøy. Hovudkontoret ligg i Norheimsund. Lingalaks er medeigar i slakteria Hardanger Fiskeforedling AS og Espevær Laks, og er medeigar i nettverket for små og mellomstore oppdrettarar, Salmon Group AS.

- Ni konsesjonar og to visningskonsesjonar fordelt på seksten lokalitetar
- Produserar om lag 13.000 tonn laks i året
- Sysselsettar 46,5 årsverk. Sysselsatte i 2019 77 personar

Lingalaks integrerer sine verdiar i alt sitt arbeid, og jobbar for at både produkter og arbeidsplasser er sikre og trygge, at fisken si helse, velferd og trivnad vert teken hand om på beste måte og at miljøet ikkje vert belasta unødige.

Sunn ressursforvaltning og transparente prosessar

Dette er andre gongen Lingalaks får laga ein statusrapport om berekraft og selskapet har vore sterkt engasjert i arbeidet med å utvikle metodikken for statusrapportering, i tett samarbeid med Salmon Group. Denne rapportmåten er eit viktig bidrag i arbeidet med å utvikle målbare og dokumenterbare indikatorar med mål om å oppnå ein bevisstheit og kunnskap om berekraft og danne grunnlag for korleis ein kan oppnå lågast mogleg negativt fotavtrykk for sin produksjon. Dette arbeidet går ikkje ut over fiska si helse og ernæring, miljø eller kvalitet på sluttproduktet. Snarare tvert imot.

Metodeverket har sidan 2018-rapporten vorte utvikla og vesentleg forbetra. Det er nå mogleg å rapportere på eit meir presist nivå enn tidlegare og det er gjort naudsynte finjusteringar for å rapportere så presist og konsekvent som mogleg. Som resultat ser ein at Lingalaks presterer i dag med eit svært lågt fotavtrykk.

Med dette viser selskapet at det arbeider systematisk med dei utfordringar som næringa står overfor for å endre seg i retning av et meir berekraftig havbruk. Selskapet har

god oversikt over og synar at det har gode rutinar i verksemda med tanke på innsamling og systematisering av data til bruk i analysar og rapportering.

Alle faktorar knyta til hausting og foredling av råvarer til fôr, nærings- og energiutnytting, logistikk- og transportsystem kan ein utfordra i langt tørre grad enn i dag. Selskapet er medeigar i Salmon Group og er blant oppdrettarane som globalt står i fremste rekke og stiller strenge krav til fôret.

Verksemda søker heile tida å optimalisere dette for å sikre ressursbalanse, fiskevelferd og sunn og god mat. Med denne rapporten viser Lingalaks sitt konkrete arbeid med problemstillingane knytt til berekraft, og vilje og handlekraft til å bidra positivt i arbeidet med forvaltninga av oppdrett og havbruk framover.

Selskapet står fram som ope og transparent og delar kunnskap til felles nytte i næringa. Deira overordna strategi er dermed ytterlegare forsterka når det gjeld berekraft.

Kva er status for Lingalaks?

2,09

FAKTA: KG CO2 EKVIVALENT PER KILO PRODUSERT FISK

Lingalaks si miljøbelastning per kilo produsert laks og aure er 2,09 kilo CO2. Heile fisken er med i miljørekneskapen – frå han kjem inn som smolt (ungfisk) inn til han forlét verksemda som slakteklår fisk. Samanlikna med anna produksjon av proteinholdig mat er produksjon av laks og aure blant dei næringane som belastar miljøet minst.

17,16

FAKTA: SAMFUNNSINDIKATOR I KRONER PER KILO PRODUSERT FISK

For kvar kilo laks Lingalaks produserer blir NOK 17,16 ført tilbake til samfunnet. Verksemda produserte i 2019 om lag 10.000 tonn laks og aure, og bidreg dermed til fellesskapet med NOK 172.500 millionar.

5,17

FAKTA: ØKONOMISK BEREKRAFT PER KILO PRODUSERT FISK

Lingalaks har eit resultatbidrag for 2019 på NOK 5,17 for kvar kilo fisk verksemda produserer.

FAKTA: BEREKRAFTSCORE FOR ÉIN SLAKTEKLAR FISK

For å berekne total berekraftscore for ein slakteklar fisk gangar ein fisken sin vekt med ein multiplikator. Ein slakteklar laks på 5 kilo vil til dømes gi eit CO2-avtrykk på 10,45 kilo. Det gir eit samfunnsbidrag på NOK 88,00 og eit resultatbidrag på NOK 25,85.

Metode og mål

Denne rapporten er utarbeida av Salmon Group AS. LCA-analysen baserer seg på ein rapport som er utført av BioMar si bærekraft-avdeling ved Sustainability Specialist Erik Olav Gracey. Det er nytta datamateriale frå Lingalaks og verksemda sine leverandørar. Dette inkluderer og Næringslivet si Hovudorganisasjon si teneste for berekning av samfunnsbidrag, som er nytta for å rekne ut Lingalaks sitt bidrag til fellesskapet.

Alle data er kvantifisert og analysert, og blir presentert som indikatorar på verksemda sine resultat i tre hovudsegment: miljø, samfunn og økonomi.

Lingalaks ynskjer å dokumentere status for alle operasjonar i produksjonen. På dette høvet kan verksemda rapportere status for i kor stor grad produksjonen etterlet avtrykk på miljøet.

Lingalaks setter inn ei rekke tiltak for å utvikle verksemda og redusere miljøavtrykket.

Indikatorane syner berekraftscoren eller -resultatet til verksemda gjennom året innanfor dei tre segmenta, og syner status for arbeidet med å oppnå stadig betre resultat. Lingalaks har som mål å drive produksjon av laks og aure på ein slik måte at verksemda

ikkje belastar ressursane på Jorda utover bereevne. Dette er i tråd med FN sine berekraftsmål og retningsgivande for den framtidige utviklinga til selskapet. Dette samsvarer óg med Salmon Group si vekt på å oppnå berekraftig oppdrett av laks og aure for heile næringa.

Statusrapporten si tilnærming til miljømessig berekraft byggjer på LCA-metodikken. Life-Cycle Assessment (LCA) – livsløpsanalyser – er ein metode som vurderer miljøbelastningar knytt til alle stadia i livet til eit produkt, frå utvinning av råstoff, transport, foredling, produksjon, distribusjon, bruk, reparasjon og vedlikehald til avhending eller gjenvinning. Målet med LCA er å samanlikne heile spekteret av miljøeffektar ein kan knytte til produkt og tenester ved å kvantifisere alle inngangar og utgangar av material og energi-straumar og vurdere korleis disse påverkar miljøet. Ein nyttar denne informasjonen til å betre prosessar, støtte retningslinjer og gi eit forsvarleg grunnlag for gode slutningar.

KORLEIS BEREKNE EIT MILJØAVTRYKK?

Statusrapporten nyttar karbonfotavtrykk som indikator for miljøpåverknad. Dette er ein blant

fleire miljøindikatorar som uttrykker miljøeffekten av bedrifta sitt virke. Den presenterast som regel som ein eller fleire indikatorar som målar verknaden av menneskeleg aktivitet innanfor ein kategori av negativ miljøeffekt, til dømes klima, vann eller habitat/arealavtrykk.

Den mest relevante og mest omtalte indikatoren for miljøavtrykk er karbonavtrykket, som er valt som indikator for miljømessig berekraft i denne rapporten. Sjølv om karbonavtrykk ikkje dekker heile spekteret av påverknad frå verksemda, er dette utgangspunktet valt då det baserer seg på ein standardisert metodikk for berekning av miljøavtrykk for dette formålet.

Å uttrykkje fotavtrykket i CO₂-ekvivalenter er i dag etablert over heila verda som ein kjent eining som tar opp i seg mange og til dels komplekse forhold. Når dette vert presentert som eit aggregert tal, bidreg dette til å bryte ned kompleksiteten, og auka forståing av indikatorar og avstand til tolegrensar. Status for ei verksemd sitt karbonfotavtrykk er ei god kjelde til å sjå samanhengar og i sin tur kunne samanlikne miljøprestasjon.

Målet med LCA-studien av Lingalaks er å berekne karbonavtrykket til eitt kilo levande, slakteklar laks eller aure, basert på verksemda

sine produksjonstal og ein vekta fôrresept for 2019. Systemgrensa for studien er avgrensa til å gjelde frå transport av smolt til ferdig, slakteklar fisk i en fiktiv ventemerd / brønnbåt utanfor slakteriet. Analysen inkluderer ikkje infrastruktur, men råvareproduksjon for fôr, råvaretransport, fôrproduksjon, all form for logistikk, transport og prosesskjemikaliar er med. Ingen prosesser knytt til smoltproduksjon er tatt med i denne studien.

For å få eit heilskapleg bilete av karbonavtrykk i heile livsløpet til ein produsert fisk, vil det i samsvar med blokkjedetenking vere riktig å innhente tilsvarande tal frå smoltleverandør. Dersom ein føyer til smoltfasen til Lingalaks sitt karbonfotavtrykk per kilo produsert laks eller aure, får ein avtrykket gjennom heile livsløpet, frå smolt til slakteklar fisk. Slik kan ein leggje til kvar blokk i ei næringskjede for å synleggjere avtrykket for kvar blokk. Dette bidreg til auka kunnskap om korleis ulike bidrag i ein produksjon av nær sagt kva produkt som helst kan isolerast til og utviklast innanfor kvar blokk. Dermed oppnår ein i tillegg auka merksemd på ansvarleggjering og samfunnsansvar, og perspektiva innanfor berekraft bør vere førande for korleis ein utviklar kvar blokk. Ein kan og nytte datasett frå FHF Sluttrapport 901442 til å lage ein

ER EIN DEL
AV
SALMON GROUP

berekning av smoltfasen som ein generisk prosess.

Analysen er basert på SG-fôr levert av BioMar for deira 2019-produksjon. Fôrproduksjonen er modellert på BioMar Karmøy med 300 km sjøtransport (marin diesel) lagt inn for frakt til lokaliteten tur-retur. Det er nytta norsk elektrisitetssmiks (International Energy Agency, 2018) for å modellere EL-miksen nytta på BioMar fabrikk på Karmøy. Økonomisk fôr-faktor (eFCR) har ein multiplikatoreffekt på miljøavtrykk. Ei ti prosent endring vil påverke miljøavtrykket med ti prosent av fôret sitt bidrag. Lingalaks har opplyst ein eFCR på 1,27, og dette talet er nytta i analysen.

Forbruk av fossilt brensel som diesel, LNG, og bensin frå oppdrettsfasen er inkludert i studiet. Dette omfattar samla forbruk av diesel frå brønnbåtar, fôrbåtar og servicebåtar til utsett, fôring, drift, avlusing og slakt, samt energiforbruk på land. Samla bruk av elektrisitet inkluderer drift på anlegg og fôrflåten.

Studien munnar ut i eit resultat som plasserer Lingalaks på ein resultatskala for kvart av dei tre hovudsegmenta: miljø, samfunn og økonomisk berekraft. Basert på dette er det mogeleg å illustrere selskapet sitt CO₂-avtrykk per kilo produsert fisk, samfunnsbidrag i kroner per kilo fisk og den økonomiske berekrafta per kilo produsert fisk.

Alle relevante data for berekning av CO₂-avtrykket gjennom heile verdikjeda fram til ferdig produsert og levert fisk inngår i analysen, som BioMar har utført med BASF-verktøyet Eco-Efficiency Manager™ (EEM). Metoden er sertifisert av NSF International og fagvurdert i «Journal of Cleaner Production». Verktøyet og metoden er i tråd med EU Product Environmental Footprint (EU) – Category Rules, «PEFCR Feed for Food Producing Animals, v1 April 2018». Fôrråvarene er modellert med økonomisk allokering og alle data stammer hovudsakeleg frå AgriFootprint, men det er og brukt primærdata frå leverandørar for enkelte råvarer. Denne statusrapporten trekker fram enkelte av dei aspekta som inngår i analysen.

KOR STORT MILJØAVTRYKK HAR PRODUKSJON AV LAKS OG AURE?

Karbonavtrykket til Lingalaks sin produksjon for eitt kilo slakteklar laks i 2019 er 2,09 CO₂-ekvivalenter. Resultatet er mykje lågare enn den nyleg publiserte benchmarken for norsk produksjon av laks synar (Sintef 2020). Her går det fram at avtrykket til norsk laks er estimert til 5,8 kilo CO₂-ekvivalentar per kilo slakteklar fisk. Desse tala er ikkje direkte samanliknbare då det er nytta ulike datasett som kan ha ulik tilnærming til metoden.

Den største skilnaden mellom Sintef-studien og denne, handlar om samansetjinga av råvarer og råvaredata. Brorparten av Lingalaks sitt fôrforbruk er den nye Salmon Group-resepten som har ein råvaresamansetjing som er optimert for å oppnå eit lågare karbonavtrykk. Råvareforbruket til denne rapporten representerer fôrvolumet levert til Lingalaks av BioMar i 2019, og representerte om lag 80 prosent av det faktiske fôrforbruket. Til dømes har BioMar også tilgang til data som ikkje er kommersielt tilgjengelege, som primærdata frå råvareleverandørane dei kjøper frå. Sintef rapporten er av svært god, men baserer seg på råvare-snittdata frå kommersielle databasar som ikkje nødvendigvis er 100 prosent representativt for råvarer tilgjengeleg til norske fôrprodusentar.

I samsvar med andre LCA-studiar er prosessar knytt til fôrproduksjon den største bidragsytaren til karbonavtrykket. Råvareproduksjon til fôr er den desidert største bidragsytaren til norsk laks, og her ser vi at planteråvarer er størst.

Laksen er ein predator og treng høge mengder protein og feitt i resepten for riktig fiskeernæring. Innhaldet av marine ingrediensar i laksefôr har gått stadig ned dei siste to tiåra, grunna økt etterspørjing og uro for helsa til globale fiskebestandar. Planteproteiner har erstatta marint protein i høg grad, og innanfor denne råvarekategorien er soya frå Sør-Amerika Noreg si viktigaste kjelde til både jordbruk og havbruk. Mykje arbeid er i gang for å redusere miljøpåverknaden av vegetabiliske fôravlningar, men som regel har landproteiner

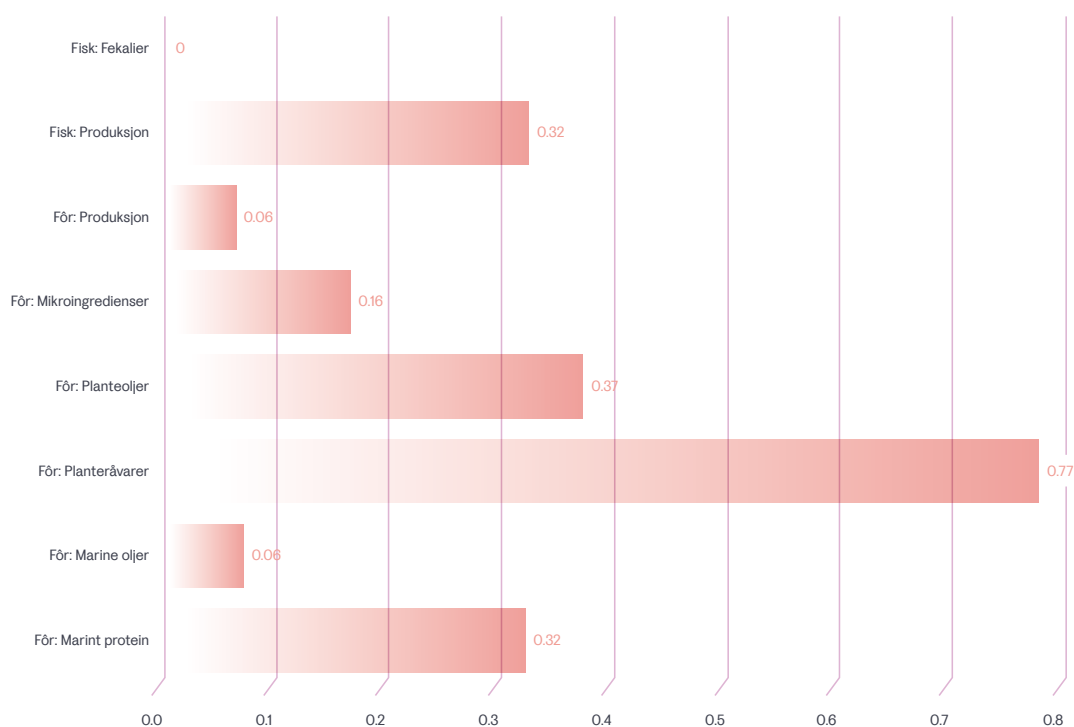
RESPEKT FOR HAVET, MENNESKA OG MILJØET

I samsvar med Lingalaks sine etablerte strategiar, forpliktar selskapet seg til å gjere det som krevst for å drive på ein måte som forvaltar Jorda sine ressursar på ein ansvarleg måte. Lingalaks tar eit etisk og samfunnsmessig ansvar ved å vere open og transparent, og stillar strenge krav til eigen verksemd og næringa som heilskap.

Gjennom etablerte prosedyrer og retningslinjer plikter selskapet seg til å:

- Produsere mat på ein måte som sikrar matsikkerheit og mattryggleik til ei aukande verdsbefolkning
- Produsere kunnskapsbasert og kontinuerleg søke dei smartaste løysingane
- Produsere nøyaktig, effektivt og nytta ny teknologi som bidreg til å utvikle næringa
- Verdsette mennesker, sikre god inkludering og behandle dem med respekt
- Verdsette det marine miljøet og behandle livet i havet og kystsona med respekt
- Alltid ha fiskevelferd øvst på agendaen
- Bidra til å fremje gode, berekraftige løysingar

↑ FIGUR 1: Karbonfotavtrykk fordelt på hovudprosessar og råvarekategoriar for Lingalaks si produksjon i 2019. Eininga er kg CO₂-ekvivalentar/kg slakteklar laks.

ein høgare ressursintensitet enn marint protein (sjå figur 1). Dette er særleg merkbart når avlinga krev mykje areal frå høgproduktive områder, som til dømes ekvatorial Sør-Amerika, Asia og Afrika. I desse områda vert «karbontapet» som følgje av avskoging eller arealkonvertering ein betydeleg faktor.

Prosessane knytt til fiskeproduksjon bidreg med 0,32 CO₂-ekvivalentar (EQC), og utgjer om lag femten prosent av karbonavtrykket. Fôr utgjer med det om lag 85 %. Lingalaks gjer ei rekkje tiltak for å redusere miljøavtrykket av produksjonen sin, og dette speglast i dette relativt låge bidraget til karbonavtrykket. Lingalaks har gjennom mange år hatt ei bevisst tilnærming til faktorar som påverkar deira produksjon negativt, og jobbar strategisk og systematisk med å betre desse forholda for å oppnå ei meir berekraftig produksjon. Bidragsanalysen synar til dømes at 15 prosent av det totale bidraget er knytt til forbruk av energigiberare som straum og diesel, kjemikaliar, transport. Fôrtransport og kjemikaliar utgjer ein særst liten andel, til saman 0,0062 CO₂-EQC (sjå figur 2).

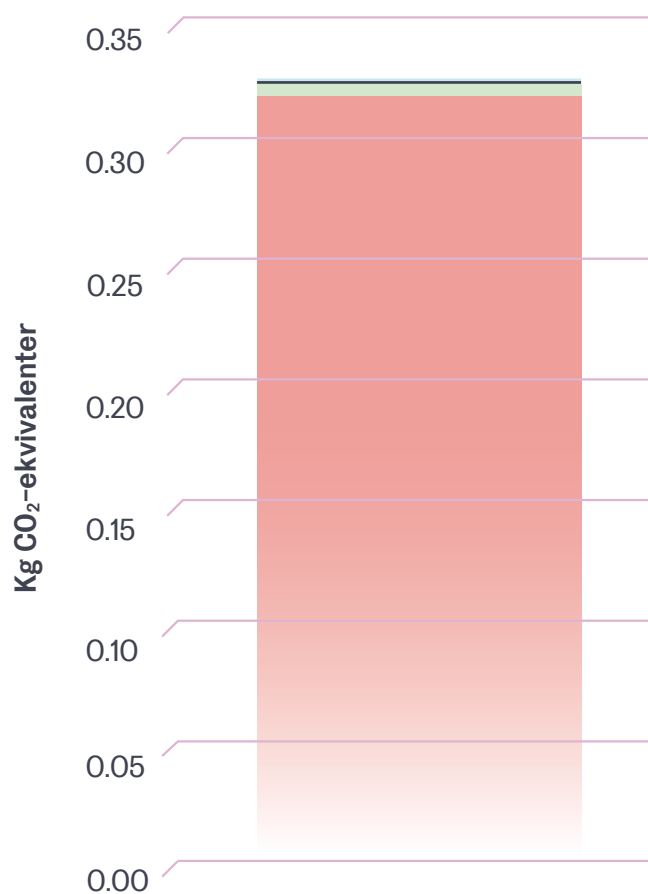
Figur 3 synar fordelinga av karbonavtrykket for fiskeproduksjon og dekkar alle prosessane knytt til årleg drift, inkludert smoltutsett, utføring, drift og vedlikehald, avlusing og transport til slakt.

Statusrapportane for Lingalaks for 2018 og 2019 syner ei utvikling i karbonfotavtrykket som kan se ut til å gå i feil retning, men som i røynda er ein utvikling i positiv retning i eit berekraftperspektiv. Dette skuldast utviklinga av eit meir presist metodeverk, der Lingalaks har vore ein viktig bidragsytar i utviklingsarbeidet frå 2018 til 2019-rapporten. Ein sit nå med eit langt meir presist datagrunnlag, særleg knytt til drivstoff-forbruk, som inneheld fleire data og ein har hatt eit ekstra år til å fange opp nye prosessar som ein ikkje hadde data på i den fyrste rapporten. Dette gjer at desse rapportane ikkje er direkte samanliknbare, men er likevel ein viktig utvikling av metode for innsamling av data, rapportering og analysar. Skilnaden på 80 prosent (2018) og 85 (2019) er difor innanfor forventa resultat, og utgjer i sum eit svært lågt fotavtrykk.

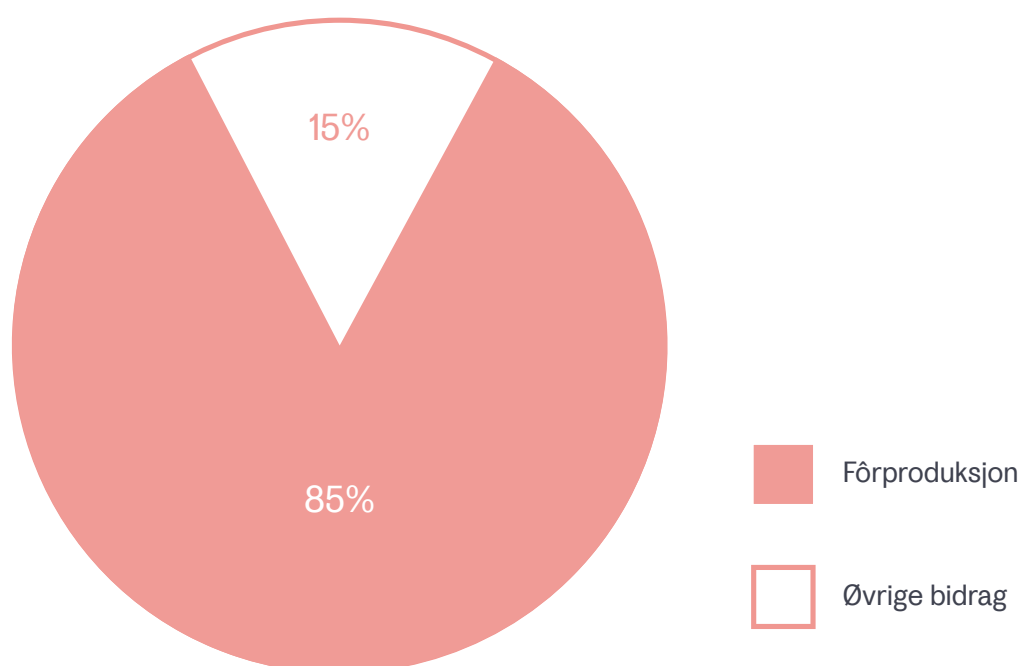

→ **FIGUR 2:** Øvrige bidrag til prosessen med å produsere laks. Oversikt over dei største bidragsytarane som påverkar fotavtrykket negativt.

↓ **FIGUR 3:** Prosentfordeling mellom prosessar knytt til fôrproduksjon og fiskeproduksjon i karbonavtrykket til Lingalaks i 2019 synar at innsatsfaktorar knytt til fôr utgjer 85 %, mens andre faktorar totalt utgjer 15 %.

Miljø

Lingalaks har eit nært forhold til naturen og kystsona og har i meir enn førti år produsert laks og aure med omsyn til fiskens velferd og oppvekstvilkår, og med omsyn til omgjevnadene.

Selskapet gjer kontinuerlege justeringar i drifta og vilkår i produksjonen for å komme i møte dagens krav til eit berekraftig havbruk og forhold som påverkar Jordas tolegrensar. Selskapet er pådrivar for utvikling av næringa og tar aktivt del i forskning, utvikling og involvering som kan bidra til at både selskapet og næringa tek naudsynte steg i berekraftig retning. Lingalaks visar seg som eit selskap som er uredd og tør å prøve ut i praksis og å gå i front.

Omsyn til dyrevelferd, miljø og klima har høg prioritet og står i direkte forhold til aspekt som påverkar selskapet sin grad av berekraft. Det same gjer innkjøp, som er ein viktig arena for endring i berekraftig retning.

Lingalaks sin fisk er sertifisert gjennom Global G.A.P., som er ein internasjonal standard med eit heiskapeleg fokus og legg vekt på mat-

tryggleik, miljøvern, fiskehelse og -velferd og forhold kring menneska si helse, miljø og tryggleik (HMS). Standarden stillar høge krav til produsent, men og til leverandørar av rogn, smolt og fôr, som og må vere sertifisert gjennom Global G.A.P.

Lingalaks gjennomførte i 2019 ASC-sertifisering på ein av sine lokalitetar. ASC er ein global standard for berekraftig matproduksjon, som stiller ytterlegare krav til miljø, sosiale forhold for arbeidarane og til dyrevelferd.

Selskapet arbeidar dessutan kontinuerleg med krav til miljøsertifiserte produkt og moglegheita for å finne gode erstatningar for material, ressursar og prosessar som er minst mogleg belastande for helse og miljø. Ein er og bevisst levetid for material og søker livslaupstandard i den grad det er mogleg.

STRATEGI FOR INNKJØP

Lingalaks har eit sterkt fokus på å sikre etiske, transparente og sporbare prosessar og har berekraftig drift nedfelt i sin overordna

VI ER EIN DEL
AV
SALMON GROUP

strategi. Dette gjeld og for alle anskaffingar.

Selskapet skal sikre at innsatsfaktorar inn i produksjonen held naudsynt kvalitet for å sikre ein sunn og frisk fisk med god tilvekst og overleving, den beste kvaliteten for sitt produkt og som samstundes sørger for minst mogleg miljøbelastning.

Selskapet har eit langsiktig fokus på forhold relatert til val av utstyr og material, levetid på utstyr, forbruk og utslepp. Dette påverkar driftsoperasjonar, som kontinuerleg gjer justeringar for å etterleve endringar frå myndigheiter, storsamfunnet, og marknadskrefter.

DYREVELFERD

Frisk fisk og dyrevelferd står høgt i fokus hos Lingalaks og det arbeidast heile tida med forbetringar som kan sikre dette. Det er prioritert å jobbe i forkant med effekt av vaksinar mot sjukdom og førebyggjande tiltak mot lus for å sikre ein robust, sunn og frisk fisk.

Pasteurella er ein bakterie selskapet har fått erfare kan gje store utfordringar for helse og velferd, både på laks og rognkjeks (reinsefisk). Pasteurella i kombinasjon med PD-sjukdom gav Lingalaks store utfordringar sommaren og hausten 2019.

I selskapet si lusestrategi har ein satt særleg fokus på bekjemping med reinsefisk og skjørt på nøtene. Med førebyggjande tiltak, har dei klart å halde lusetala og smittepresset nede gjennom heile året.

Lingalaks arbeidar systematisk med ei tiltaksgrænse som er lågare enn dei lovpålagte grænse, for å redusere potensiell lusesmitte og unngå at smittepresset bli for stort. Lusestrategien til selskapet er å holde seg under 0,1 kjønnsmoden holus og å oppnå vekst uavhengig av farge i Trafikklyssystemet. Ein har klart å holde seg innanfor strategien på lokalitetane i Hardanger.

Selskapet gjennomfører kvar veke vurderingar av velferd ved luseteljing for å følgje utviklinga. Erfaringar med dette skal mellom anna kunne nyttast til å hjelpe i vurderinga av helse og velferd i forkant av handteringar og planlegging av slakting.

I 2019 behandla selskapet totalt 178 einingar med ikkje-medikamentell metode, kor det mest vart nytta termisk avlusing (behandling med varmt vatten) med Optilicer. Selskapet har som mål å redusere bruk av medikamentar og nyttar berre ein medikamentell behandling per generasjon.

UTVIKLINGSPROSJEKT OG TEKNOLOGIUTVIKLING

Lingalaks er involvert ein rekkje FoU-prosjekt innan utvikling av selskap og næring, mellom anna:

- Utvikling av semilukket betongbasseng i sjø med konseptet Stadionlaks
- Testprosjekt avslutta 2019 med oppsamling av slam frå merd som ressurs, med mål om kunnskapsetablering
- Landstraumprosjekt. Målet er at alt skal vere knytt til landstraum innan 2021
- Overgang til sterkare nøter som er meir robust og reduserer vedlikehald
- Fôrar fisk med algeolje på alle lokalitetar, nettoproducent på ein lokalitet
- Digitaliserings- og automatiseringsprosjekt, integrasjon av data og sensorar vil ha positiv effekt på miljø
- Er medeier i Ænes Inkubator, et nytt postsmoltanlegg under oppføring i Hardanger

FÔR – DET VIKTIGASTE

Lingalaks nytter Salmon Group sin fôrresept og utforskar også andre ingrediensar og innsatsfaktorar i fisken si diett. Fôret veljast med stor omhug for å sikre dyrevelferd, lågast mogleg miljøbelastning og høgast mogleg kvalitet på fisken som møter marknaden.

- Har i 2019 eit totalt forbruk av fôr på 12 800 tonn
- Har ein økonomisk fôrfaktor (eFCR) på 1,27. Dette inneber at det i snitt går med 1,27 kg fôr per slakta kilo fisk, noko som er lågt dersom ein samanliknar med produksjon av all anna proteinholdig matproduksjon
- 85 % av fotavtrykket i produksjonen av laks tillegges fôret
- Sørger for at fisken har eit godt vekstmiljø og er sunn og frisk
- Produserar laks med høgt protein- og næringsinnhald som gir eit godt sluttprodukt for bevisste kundar

Samfunn

Lingalaks er ein viktig lokal arbeidsgjevar som i 2019 produserte 52 årsverk. Av desse har 48 faste stillingar, medan 10 er midlertidig tilsett.

Selskapet har ein fordeling av kjønn på 11 kvinner og 37 menn, og har som strategi å utjamne kjønnsbalansen. Verksemda nyttar og til seg ein del sommar- og helgevikarar, og til saman har 77 personar utført arbeid i 2019. Dei tilsette er i all hovudsak busett i nærmiljøa, med 65 tilsette busett i verksemda sine produksjonskommunar, medan 12 pendlar frå andre kommunar.

Selskapet skapar direkte verdiar til samfunnet gjennom å produsere varer, tenester og arbeidsplassar, og også skattar og avgifter er direkte bidrag til fellesskapet. Verksemda skapar og aktivitet og inntekter for lokale leverandørar.

Totalt bidreg Lingalaks med NOK 172,5 millionar til verdiskaping i Noreg. Samla bidreg Lingalaks

med NOK 13,1 millionar i skatteinntekter i 2019. Berekninga er gjort av NHO og er basert på tal verksemdar sjølv registrerer.

ARBEIDSPLASSEN, ETIKK OG ANTI-KORRUPSJONSARBEID

Lingalaks legg stor vekt på arbeidsmiljøet og dei tilsette si helse, velferd og utvikling. Verksemda har etablert gode ordningar for dei tilsette som tar hand om behov innanfor HR-ansvaret, kompetanseheving og involvering. Det vert arrangert ei rekkje sosiale aktivitetar for dei tilsette gjennom året.

Alle eigarar, styremedlemmer og tilsette i Lingalaks er underlagt verksemda sine etiske retningslinjer for korleis ein unngår korrupsjon, bestikking og gråsoneproblematikk. Dette er også regulert gjennom Global G.A.P.

MILJØ OG NÆRMILJØ

Lingalaks har ei aktiv tilnærming til lokalsamfunnet og bidreg til vekst og utvikling både lokalt og regionalt. Verksemda har, som nedfelt i si strategi, og etablert ei sunn relasjon til media både lokalt og regionalt samt til byråkratar og politikare i dei kommunane der dei er representert. Lingalaks er ein aktiv bidragsytar i ulike fora og fremmer dialog og samarbeid som grunnleggjande verktøy for felles utvikling. Verksemda sine eige verdiar – ærleg, kvalitet, framtidsretta – er integrerte verdiar i alt Lingalaks driv med.

Lingalaks er ein viktig støttespelar til lokale arrangement, lag og organisasjonar, og bidreg mellom anna med økonomisk stønad til lokale idrettsarrangement, idrettslag, turlag, idrettsutøvarar og kulturelle arrangement. Lingalaks sitt bidrag for 2019 var NOK 800,000.

Verksemda arrangerer årleg stranddryddedag

der alle tilsette deltek, og har problematikk relatert til forsøpling i havet og i kystsona høgt på agendaen i sin kvardag. Lingalaks stiller og med utstyr og båtar til disposisjon for strandryddeaksjonar som vert arrangert av andre.

Lingalaks har to visningsanlegg, i Hardanger og på Radøy, der dei aktivt deltek med å formidle sakleg og faktaorientert informasjon om havbruk og oppdrett, og med særleg fokus på korleis ein må gjere endringar i produksjonen og tilnærminga til utfordringar for å oppnå eit meir berekraftig havbruk.

Verksemda deltek i fleire miljøfremjande fora for samarbeid, som Oppdrettsnæringens sammenlutning for utfisking av rømt oppdrettsfisk (OURO), Miljøovervaking Hordaland (MOH), Stiftelsen Norsk Villaksforvaltning og Salmon Tracking Hardangerfjorden. Lingalaks vart i 2019, som einaste havbruksaktør, ein av hovudsamarbeidspartnarane til Bergen Næringsråd.

Økonomi

Den økonomiske pilaren er moglegvis den mest kjente, men likevel og den viktigaste pilaren i berekraftmodellen, då den finansielle muskelen er ein føresetnad for å levera på dei strategiske utfordringar relatert til miljø- og samfunn.

Lingalaks har dei siste sju åra oppnådd gode økonomiske resultat. Som ein konsekvens av auka produksjonskostnader i selskapet og i næringa generelt, synar verksemda dei siste tre åra ei fallande resultatgrad.

Det vert arbeidd systematisk og målretta for å betre konkurranseevna gjennom reduserte produksjonskostnader per kilo produsert fisk. Verksemda har eit sterkt og langsiktig fokus på kvalitet og dokumentasjon av eit berekraftig kvalitetsprodukt som med tid vil auke i marknadsverdi.

Kvart år investerer verksemda i ny teknologi og sørger for å effektivisere arbeidsoperasjonar på ein måte som sikrar utvikling av verksemda og næringa. Samstundes vert både fisken og menneska tatt hand om på beste måte, saman med omsyn til miljøet og fokus på å minimere miljøpåverknaden.

Eigar av Lingalaks har gjennom sitt holdingselskap, Rolv Haugarvoll AS, reinvestert i anna aktivitet i næringa, som slakteri og smoltanlegg i eiga region. Dette leder igjen til auka sysselsetjing og verdiskaping i næringa og i regionen. Det vises elles til selskapet si årsrapport og styret si beretning for regneskapsåret 2019.

Avslutning

Denne statusrapporten er laga på bakgrunn av Salmon Group sin forstudie «Berekraftig oppdrett av laks og ørret – Hva er det?» (2018). Målet med statusrapporten er å presentere indikatorar basert på enkle, målbare og samanliknbare kriterier for å måle berekraft. Statusrapporten dokumenterer tilstand, endring og progresjon i det systematiske arbeidet som verksemda gjer for å drive oppdrett på ein meir berekraftig måte.

Status blir presentert som indikatorar innan dei tre hovudsegmenta miljø, samfunn og økonomi, og speglar dei faktiske, dokumenterte forholda ut frå gitte kriterier beskrivne i rapporten si utgreiing av metode og omfang.

Med bakgrunn i Salmon Group sitt forprosjekt har ein i samarbeid med eksterne spesialistar gjort ei nøye vurdering og utveljing av kriterier som til saman definerer indikatorane. Kriteria

er skalerbare i den forstand at all ny forskning eller funn som ikkje er tatt med i dette arbeidet, vil kunne implementerast for å styrke den nytta metoden.

Med tanke på at næringa er relativt ung og at tilgjengeleg kunnskap for forvaltning og næring ikkje dekkjer alle område, er det naturleg å anse dette arbeidet som modellerbart, og med ei haldning om at ny kunnskap som supplerer teori og metode, blir ynskt velkommen. Hensikta er å ha reine, forståelege og samanliknbare kriterier som kan nyttast til å måle og samanlikne dokumenterbare høve. Resultatet indikerer korleis selskapet presterer, og skapar grunnlag for samanlikning år for år. Ved å nytte den same metoden over lang tid kan ein arbeide meir konkret med endringar i samsvar med selskapet sin strategi

SALMON
GROUP

salmongroup.no
  /salmongroup